

LÄÄNE-HARJU VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Paldiski

19. detsember 2023 nr 52

Arvamuse andmine Põllküla uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta

Keskkonnaamet geoloogilise uuringu loa andjana edastas 01.12.2023 kirjaga nr DM-126385-4 maapõueseaduse § 27 lõike 7 alusel arvamuse andmiseks AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn) geoloogilise uuringu loa taotluse Põllküla uuringuruumis.

AS Tariston esitas Keskkonnaametile 09.11.2023 taotluse geoloogilise uuringu loa saamiseks Põllküla uuringuruumis (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.11.2023 kirjaga nr DM-126385-1). Taotluse alusel taotletakse uuringuluba Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Põllkülas. Taotletav uuringuruum koosneb kolmest lahustükist: I lahustüki suurus on 10,32 ha, II lahustüki suurus on 7,89 ha ja III lahustüki suurus on 6,56 ha. Lahustükkide I ja II vahemaa on *ca* 90 m ning lahustükkide II ja III vahemaa on *ca* 8,5 m. Uuringuruumi teenindusala pindala on kokku 24,77 ha, teenindusala katab enamuses mets. Uuringuruum paikneb riigiomandis olevatel katastriüksustel vastavalt: I lahustükk katastriüksusel Keila metskond 143 (katastritunnus 29501:009:0492), II lahustükk katastriüksusel Keila metskond 250 (katastritunnus 29501:009:0501) ja III lahustükk katastriüksusel Keila metskond 251 (katastritunnus 29501:009:0502). Katastriüksused on riigiomandis, mille valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Geoloogilise uuringu eesmärgiks on täpsustada taotletavas uuringuruumis liiva levik, kasuliku kihi paksus, materjali kvaliteet ja kaevandamistingimused. Uuringuga uuritakse maavara aktiivse tarbevaruna. Kui geoloogilise uuringu tulemusel kinnitatakse alal maavara aktiivne tarbevaru, soovib AS Tariston kindlasti alale taotleda ka maavara kaevandamise keskkonnaluba. Geoloogilise uuringuga viiakse läbi välitööd, mille andmed analüüsitakse kameraaltöödega. Sellele eelnevad ettevalmistustööd, mille käigus planeeritakse täpsemalt välitööde läbiviimine. Välitöödel rajatakse varasemalt planeeritud uuringupunktid. Nendele määratakse maavara lasumistingimused, hüdrogeoloogiline situatsioon ja võetakse proovid materjali kvaliteedi määramiseks. Geoloogilise uuringuruumi ala koos rajatud uuringupunkti suudmetega mõõdistatakse. Selle põhjal koostatakse uuringuruum topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus koostatakse uuringu aruanne, mille põhjal võetakse maavara varu arvele keskkonnaregistris. Geoloogilise uuringu käigus rajatakse uuringupunktid kas puurmasinaga puuraukude (tigupuurimine) või ekskavaatoriga šurfide rajamise teel. Kõik uuringupunktid kirjeldatakse ja nendes määratakse nii katendi kui ka kasuliku kihi paksus. Seda tehakse vastavalt kas lamami sügavusele või uuringu sügavusele, milleks on kuni 10 m maapinnast. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks katsetamiseks. Nii puuraukudes kui ka šurfides vee ilmumisel mõõdetakse veetase. Rajatavate uuringupunktide vahekaugused on kuni 200 m, mis planeeritakse rajada ühtlase võrguna.

Alale planeeritakse rajada kuni 40 uuringupunkti ja ülejäänud rajatakse šurfidena vastavalt vajadusele. Põllküla uuringuruumi hinnanguline varu suurus on ligikaudu 500 tuhat m³, mis lasub osaliselt allpool põhjaveetasel. Kaevandatav materjal sobib kasutamiseks teede- ja taristuehituses. Tegelik maavaravaru kogus, lasumistingimused, kasutusala ja põhjaveetasel selguvad geoloogilise uuringu käigus. Taotletava loa kehtivusaeg on 3 aastat. Geoloogilise uuringu teostajaks Põllküla uuringuruumis on Inseneribüroo STEIGER OÜ.

Kuigi geoloogilise uuringu tulemustel on iseseisev väärtus ka siis, kui uuringule kaevandamist ei järgne, on maapõueseaduse § 4 lõike 2 kohaselt maavara geoloogilise uuringu eesmärgiks ühemõtteliselt maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav töö. Seega, kui maavara edaspidine kasutuselevõtt on vähetõenäoline, ei ole uuringuloa taotlejal mõttekas läbi viia kulukat ja kompleksset geoloogilist uuringut vastavalt maapõueseaduse § 20 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Sellest tulenevalt on haldusmenetluse eesmärgipärasuse, efektiivsuse ja uurimispõhimõttega kooskõlas, kui vallavolikogu väljendab uuringuloa andmise menetluses esialgselt seisukohta alal ka võimaliku kaevandamise kohta. Ehk volikogu toob kaevandamist ebatõenäoliseks pidades välja need asjaolud, mis antud hetkel teadaolevalt sellise seisukoha tingiks. Kaevandamist mittesoodustavate asjaolude esitamine ei ole siiski ammendav.

Taotluses nimetatud uuringuruumi alad asuvad riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/78 kehtestatud „Harju maakonnaplaneeringu 2030+“ rohevõrgustiku tuumikalal. Planeerimisseaduse § 6 punkti 17 kohaselt on roheline võrgustik eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ning poollooduslikest kooslustest koosnev tuumikalade ja neid ühendavate rohekoridoride süsteem. Tuumikalad on kõige olulisemad ja tõhusamalt toimivad ning põhisüsteeme toetavad elemendid ja rohekoridorid on siduselemendid ehk sõlmed ning astmelauad, mis tagavad sidususe ja territoriaalse terviklikkuse. Võrgustiku säilimise ja planeerimise olulisimad eesmärgid on elurikkuse kaitse ning säilitamine, kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine ning rohemajanduse, sh puhkemajanduse edendamine. Selleks, et rohevõrgustik täidaks oma ülesandeid, on vaja, et selle struktuurid oleksid planeeritud sidusalt, st et tugialad oleksid koridoridega ühendatud ühtseks tervikuks, kusjuures veelgi olulisem on, et rohevõrgustiku struktuurid toimiks liikide ja populatsioonide jaoks sidusalt funktsioneeriva elupaikade ning liikumisteede võrgustikuna - see aitab vähendada liikide elupaikade killustatust. Rohekoridoride kui rohevõrgustiku elemendi funktsioon on tagada rohevõrgustiku sidusus, vähendada elupaikade hävimise ja killustumise mõju elustikule (RKHKo 3-20-1310/52, p 26). Kõrgema tasandi planeeringuga terviklikult kujundatud rohevõrgustiku tõhusust ei tohi ohtu seada selle tükkaaval muutmisega detailplaneeringu tasandil, st väiksemale alale fookuseeritud otsustega. Tulenevalt keskkonna säästmise põhimõttest ja igapäevase kohustusest (põhiseaduse §-d 5 ja 53) peab rohevõrgustiku ebasoodne mõjutamine olema proportsionaalne taotletava eesmärgi suhtes. (RKHKo 3-20-1310/52, p 27).

Lääne-Harju Vallavolikogu 25.09.2018 otsusega nr 117 algatatud Lääne-Harju valla üldplaneeringu koostamise käigus läbi viidud alusuuringu „Rohelise võrgustiku analüüs ja mürahinnang“ (OÜ Hendrikson & Ko töö nr 20003647) kohaselt hõlmab Põllküla tugiala ida- ja keskosa valdavalt hõredalt asustatud metsa-alasid. Paldiski lahega piirneva tugiala lääneosa (Paldiski - Padise maanteest merepool) on aga loodusväärtuste osas rikkam – seal ulatuvad merelt maismaale kaitstavad alad – Natura 2000 Pakri loodus- ja linnuala, Pakri hoiuala. Piirkonnas leiduvad väärtuslikud avatud kooslused (hallide luidete elupaik), mis pakub sobilikke elupaiku kaitstavatele liblikaliikidele (hahk-karuslane, tume-nõlvaöölane (LK III)), millele kavandatakse ka püsielupaiga moodustamist. Tugiala lõunapiiril kulgeb Vasalemma jõgi, mis on kaitstav Vasalemma loodusala ja hoiuala.

Maapõueseaduse § 35 lõike 1 punkti 4 kohaselt üldgeoloogilise uurimistöo loa või uuringuloa andmisest keeldutakse, kui tegevusega kaasneb keskkonnoaht, mida ei ole võimalik vältida, välja

arvatud juhul, kui huvi üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmiseks on ülekaalukas ja tegevusel puudub mõistlik alternatiiv ning ohu vähendamiseks on võetud tarvitusele kõik meetmed. Maapõue kasutuse asukoht peab olema mõistlik ja ruumiliselt läbi mõeldud. Planeeritud uuringualal ja selle ümbruses on areng suunatud looduskeskkonna väärtustamisele ning loodusliku mitmekesisuse säilitamisele. Ülitähtis on tagada olemasolevas rohevõrgustikus nende eesmärkide täitmine: elurikkuse kaitse ja säilitamine, kliimamuutuste leevendamine ning nendega kohanemine, rohemajanduse, sh puhkemajanduse edendamine. Arvestades konkreetse keskkonna eripära ja loodusväärtusi, ei ole võimaliku keskkonna kahjustumisega kaasneva hüve kaotus ilmselgelt võrreldav huviga geoloogilise uurimistööga seonduva hüve ning huviga.

Maapõueseaduse § 27 lõike 7 alusel ja arvestades Keskkonnaameti 01.12.2023 kirjaga nr DM-126385-4 edastatud geoloogilise uuringu loa taotlust ning vallavolikogu alatise keskkonna- ja planeeringutekomisjoni 11.12.2023 seisukohta

1. Mitte nõustuda Lääne-Harju vallas Põllküla uuringuruumis AS-ile Tariston geoloogilise uuringu loa andmisega.
2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
3. Otsust on võimalik vaidlustada Tallinna Halduskohtus (Pärnu mnt 7, Tallinn) või esitada vaie Lääne-Harju Vallavolikogule 30 päeva jooksul otsuse teatavakstegemisest arvates.

(allkirjastatud digitaalselt)
Külli Tammur
vallavolikogu esimees